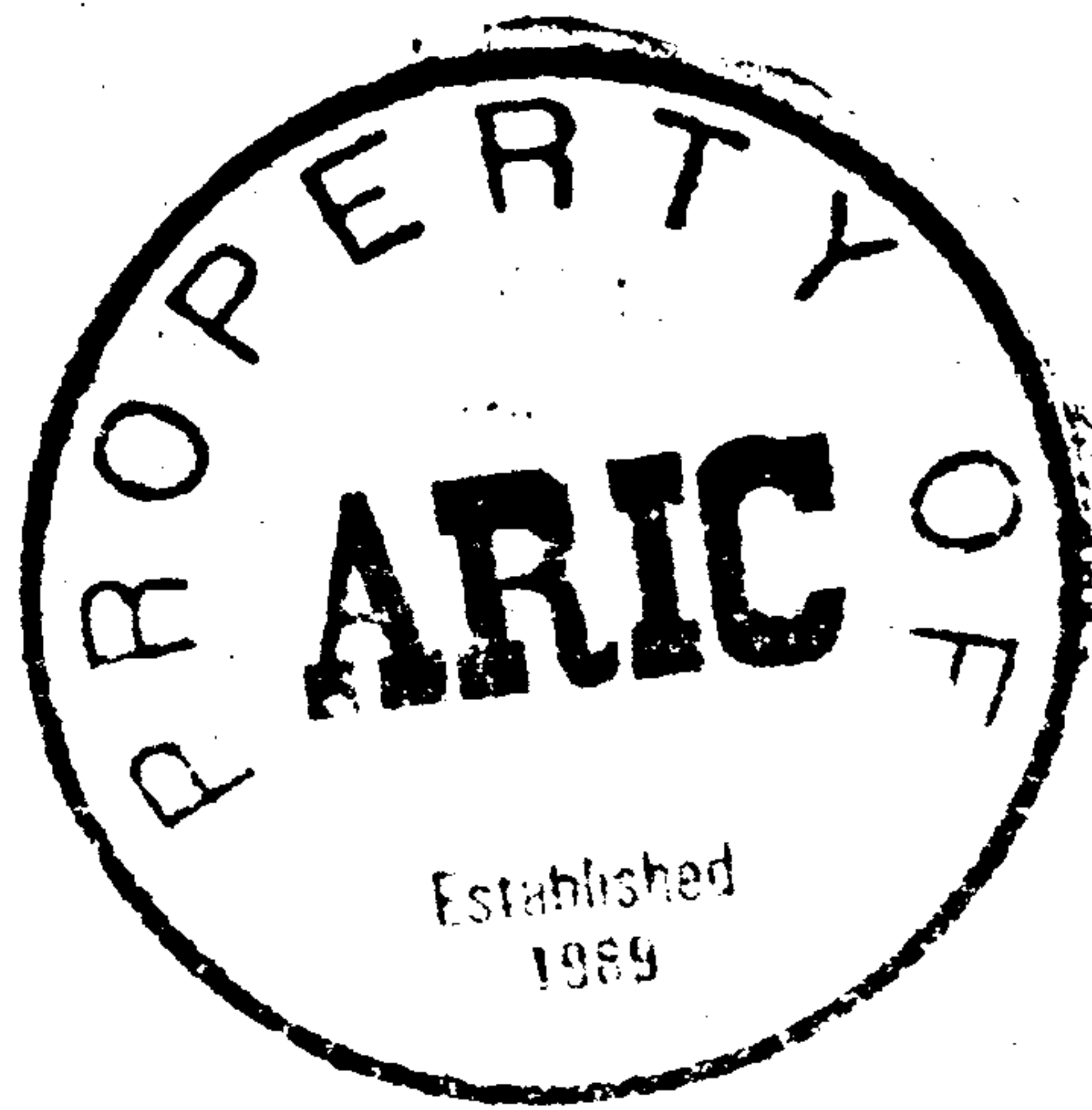

Ketabton.com

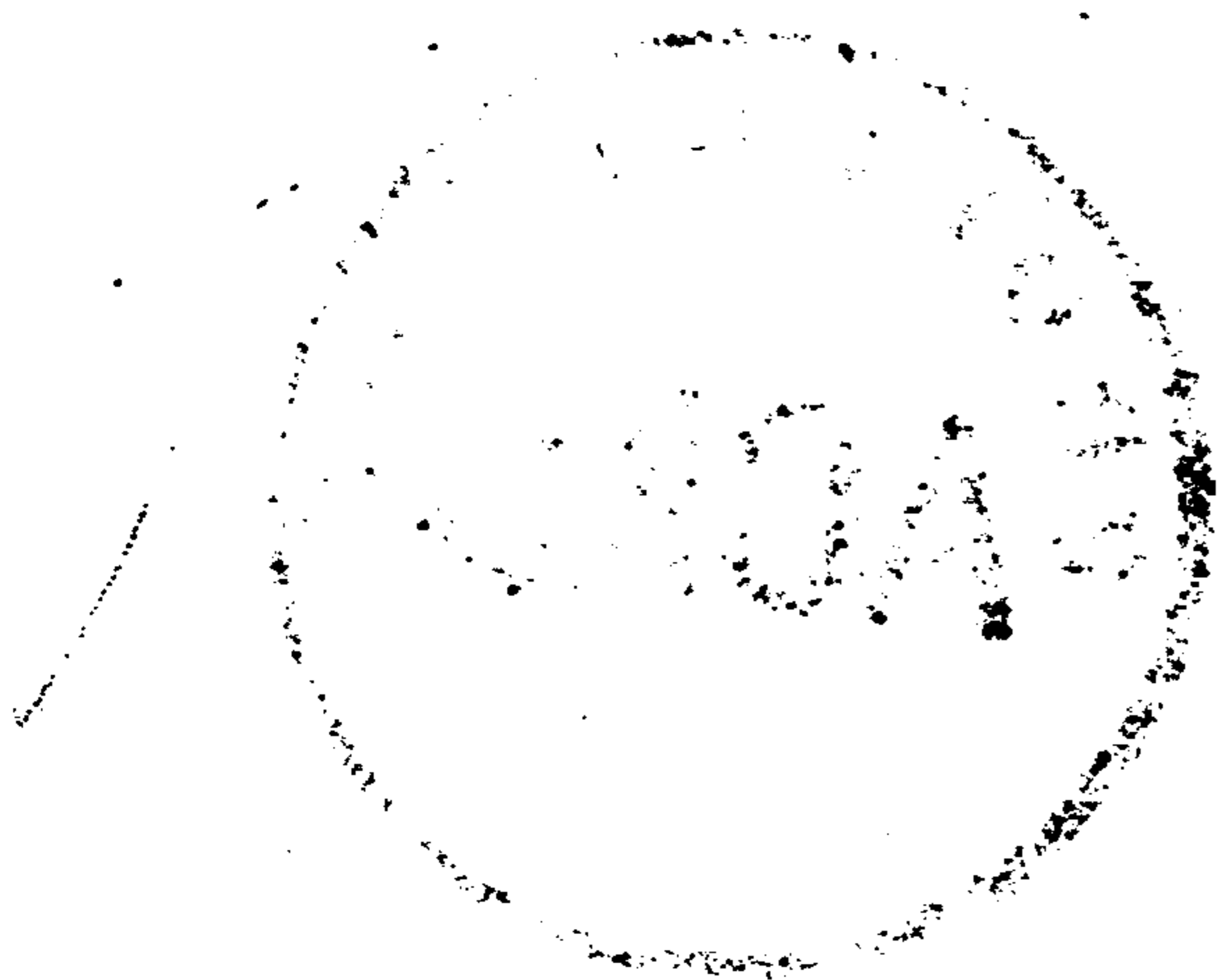

د مائنامونو پوه

د شعرونو مجموعه

نجیبه «سارا بیابانی»

د ماشامونو ډيوه	:	د ماشامونو ډيوه	کتاب
نجیبه سارا بیابانی	:	نجیبه سارا بیابانی	شاعره
مظفر شاه اپریدی	:	مظفر شاه اپریدی	خپرونکی
ډاکتر محمد اعظم اعظم	:	ډاکتر محمد اعظم اعظم	مهتم
د فرنټیر پوست اداره	:	د فرنټیر پوست اداره	د چاپ ځای
۱۰۰۰ ټوکه	:	۱۰۰۰ ټوکه	د چاپ شمیر
۱۹۹۷ عیسوی	:	۱۹۹۷ عیسوی	د چاپ کال
(۳۰) کلداري	:	(۳۰) کلداري	بیه
محمد ابراهیم «امیری»	:	محمد ابراهیم «امیری»	کمپوز او دیزاین
مکنون مقصودی	:	مکنون مقصودی	پشتی

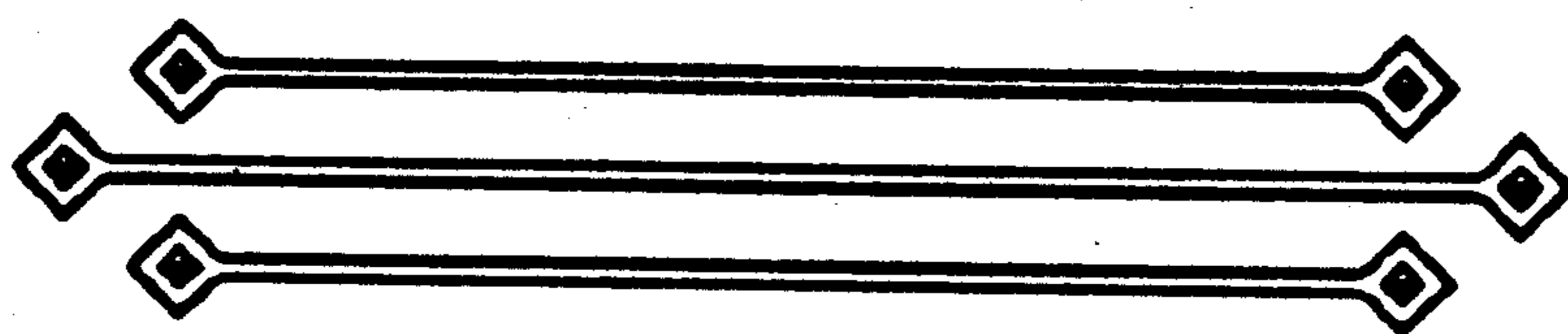
د بیابانی په یاد

چه د لنډی مودی لپاره یی را سره د ژوند د یو خوږه ملگری په حیث
گام کیښود خو د وخت جابر قاضی پخپلی بی عدالتی د تل لپاره
راڅخه بیل کړ او ده خپل خوږه ژوند د وطن او خلکو نه قربان کړ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

او د خپل خدای بسبلی پلار په نامه چي
د لومړي ځل له پاره يې قلم په لاس کې راكړ

چې آغاز کې لیونتوب انجام به یې څه وی
په حیرت یم حقیقت مقام به څه وی

لنډه پيژندگلوۍ

نجيبه سارا بياباني د خدای بښلي ښاغلي حضرت مير خان لور او د عبدالکریم خان لمسی ده په خټه ابراهيم خيله ده چه په کال ۱۹۶۳ ع کی د کابل ولايت د پغمان د ولسوالی د سینو بابا په کلی کی زېږدلی ده په کال ۱۹۸۲ ع رابعی بلخی دلیسی نه فارغه شوی ده چی د تحصیل په دوره کی ئي هم د راديو افغانستان سره همکاري درلوده په کال ۱۹۸۸ ع کی د راديو افغانستان په هنرو ادبیاتو کی د پرديو سړی کار په رسمی توگه پیل کړ چی د وخت د نامساعدو شرایطو په اساس له خپلو لوړو تحصیلاتو څخه دوه کاله محرومه پاتی شوه په همدی لړ کی لیکوالی او نطاتی هم کوله سارا برسیره پدی مصروفیت د فرهنگ مجلی او د قبایلو جرگی مجلی همکاره هم پاتی شوی ده په د ۱۹۷۳ کال نه را پدی خوا ئي په شعر ویلو نظم لیکلو پیل کړیدی چی تراوسه ئي په سونو شعرونه او نظمونه لیکلی دی سریره پدی سارا اوس (۶) مجعی شعرونه دوه مجعی ازاده نظمونه یوه مجعه د خپلی دایری نه ښکلی ادبی ملغلری دوه مجعی لنډی کیسی او دوه ناوله لری د

سارا یوه شعری مجموعه په ۱۹۹۲ کال د کابل په مطبعه کې چه د چاپ لاندې وه متاسفانه وسوزیده چه په همدې ۱۹۹۲ کال کې سارا پېښور ته راغله چه بیا په پېښور کې د پښتنو دوستانو په همکاري خپلې هلې ځلې پیل کړې سارا په پېښور کې د وحدت اخبار، هیواد اخبار او پامیر اخبار سره همکاري کړیده ددې په څنگ کې د پېښور په راديو کې هم قلمی همکاري درلوده چه په ۱۹۹۳ کال کې د بی بی سی ایجوکیشنل ډرامو کې برخه واخیسته تراوسه پورې د لیکوالی په اړخ کې د بی بی سی سره قراردادی همکاري لري د ماښامونو ډیوه د سارا د شعرونو دا لومړنی مجموعه ده چی د فرنټیر پوست د ایدیتر ښاغلی مظفر شاه اپریدی په مرسته چاپ شوه همدا راز سارا په ډیر درناوی سره د محترم شاه صاحب نه مننه کوي او مونږه د سارا بی بی د نورو اثارو د چاپ کولو هیله لرو او ددې باهمتی پښتنی خور کامیابی غواړو.

د فرنټیر پوست اداراه

زېږونو پرسوی لوی صحرا وکری او پر سوی لوی صحرا د شعرونو
د داغلو غاښولو رنگین فصل را وټوکوی. زه شعر ته په یوه عجیب
تقدس قایل یم، زه له شعر سره د عبادت تر سرحده مینه لرم، خو زه
د شعرونو کره کتونکی نه یم، د سارا شعرونه به د شعرونو کره
کتونکو ته پرېږدو، هسی می هم نه غوښتل چی پر شعرونو یی نقد
او کره کتنه وکړم، خو کله می چی د سارا د یوه شعر مقطع ولوسته
له نقد او کره کتنی نه یی ډیولری او غلی، غلی په څنگ تیر شوم.
د شعر مقطع داده :

که د سارا شعر ته غلط وایی څوک

هغه هم مینه په گوهر نه لری

نه پوهیږم سارا خور به گوهر په کوم مفهوم راوړی وی، گوهر له
قیمتی مرغلووی سره سره له اوبنکو، ښکلا، سپیڅلتیا او پاکۍ
لپاره استعاره کیدای شی. همدارنگه د ښکلا الهه "دیونان د ښکلا
ملکه وینوس" له گوهر نه پیدا شوی ده.

له اوبنکو، ښکلا، سپیڅلتیا او د ښکلا له الهی "وینوس" سره
خو کرکه نه شی کیدای. مجبور یم چی د سارا شعرونو ته غلط و نه
وایم او له "گوهر" سره د مینی په خاطر یی له غلطو شعرونو سره هم
ناکام وکړم.

مونږ له یوی لسیزی زیات عمر له ویروونکو تکو تورو شپو له
بوژنونکو غیر شاعرانه او غیر عاشقانه ماشامونو له ژوبلوونکو او

وژونکو رنایگانو او لمبو سره تیر کړی او لایي تیرو. موبه په سلگونو
غمجنی، وپینی او زخمی شپي د ډیوو، شمعو، ستورو، سپورميو او
عاشقانه او شاعرانه رنایگانو په ځای د باروتو، توپ، توغندی، د
ماشیکنو د گوليو او دالوتکو د بمونو په جهنمی رنایگانو (۱) او لمبو
رنا، سپینی او سوی لوي لیدلی دی. موبه په رنایگانو هم شکمن یو.
د ایران او د شعرونو د نړی ددیری مشهوری خوانیمرگی شاعری
فروغ (فرخزاد) په قول :

(زمونر د ژوند دښته له تیارونه ډکه ده، هغله لری ډیر لری د
نور دوه تکی معلومیری خو کیدای شی چی هغه هم دلپوه
ستړگی وی).

خو موبه گران لوستونکی له ویروونکو، ژوبلوونکو او وژونکو
رنایگانو پرځای لکه ناسوی پتنگان یوی شاعرانه، عاشقانه او
غزلیزی رنا ته رابولو. دا رنا (دماپنامونو ډیوه) یو ډیر ښکلی،
عاشقانه، شاعرانه او غزلیزنوم دی چی ډیر می خوښ شو، حکه می
خوښ شوی دی چی د ماپنام د نوم په اوریدو می یوه غم انگیزه
ښکلا په روح کی انځوره شوه. چی بیا ډیوه هم له ماپنامونو سره
غبرگه شی له یوی غم انگیزی ښکلا سره یوه بله زیږه انځوره غیره په
غیره شی داسی لکه د محبوب په تورو او پریشانو څڼو کی د نرگس
د گلونو غنچه.

خدای دی وکړی چی (دماپنامونو ډیوه) د خپل نوم غوندی

سنگلی وی او د لوستونکو د ذوق پرمابنامونو د زیری رڼا غزلیز
لاسونه راتیر کړی.

زه نه پوهیرم چی دا لیکنه د (سارا) دورکو او شهیدو شعرونو
مرثیه وبولم او که د ژوندیو شعرونو د خپریدو مبارکی.
خپلی خبری د سارا د یوه غزل په څو بیتونو رانگارم، د شعر
مینه وال یی د شعرونو لوستلو ته رابولم :

ساقی نه ولی وچ ولاړ یی راته
دسترگو اوسنکې دی پیاله خو نه ده
د نیمه خوا مینی کورگی دی په کی
بیلټونه مه راځه دیره خو نه ده
د زرگی کور کی می یو گل سبکاري
نامرده مه شکوه باغچه خو نه ده
د سارا د شعرونو د غوریدو او ځلیدو په هیله
په پښتنه او شاعرانه مینه
کاروان

پېښور د ازاد افغانستان د لیکوالو ټولنه (وفا)

۱۳۷۵/۴/۸

دسارا د ماسنامونو ډيوه

د پښتنو زنانه ژبې پحقله وئيلي شي چي دوي په فطري توگه شاعراني وي دوي چي ميچن ته ناستې وي نو هم يوه ټپه يا شعرني په خله وي كه گودر ته د اوبو د پاره ځي نو هم د گودر سره متعلقه ټپي يي بي ساخته له خولي وځي او كه په نور څه كار كي مشغول وي نو هم مصري يا لنډي وايي. پدي وجه نقادانو د پښتو شاعري ابتداء پتځو پوري منسوب كړي ده دا ځكه ډاكټرو ټپو او ځينو پخوانيو شعرونو مخاطبه د ښځي لخوا سرې ته شوي ده د مسافري او فراق تزكري د عشق و محبت شديد كيفيات او نور د غسي واردات سرې ته د ښځي لخوا بيان شوي نو په دغه وجه د شاعري شروع د ښځو برخه گڼلې شي.

د زنانه د كلام زړي نموني دپټي خزاني د شپږو زنانه شاعرانو نه پس په روانه شلمه صدي كي ډيري موجودي دي شلمه صدي كي چي سيده بشري بيگم (س. ب. ب.) كومه شاعري كړي ده اوسنيو په كي ددي دور زنانه شاعرانو نوري فكري اوفني اضافي كړي دي.

افغانستان کی هر څو که د تخلیق په ځای تحقیق ته زیاته توجه ورکړی شوی ده او د مخصوصو حالاتو ترمنځه گټور تحقیقی کار شوی دی خو ولی بیا هم پکی شعر او افسانې او ادب لطیف په اضافو کی د اوچتی پائی ادب تخلیق شوی او په هغی کی د ښځو هم واضحه برخه ده.

په دغه قسمه شاعری ځینو ناقدانو دا تنقید هم کړی دی چی دا قسمه شاعری کی تخیل او شعری نزاکت نه وی کوم چی د شعریت د پاره ډیر ضروری ده خو د سارا بی بی شاعری ددی قسمه شاعری بر عکس ددی په شاعری کی تخیل هم شته او شعری نزاکتونه هم او فنی ښکلاگانی هم سرور او مستی هم شته.

رندی هم شته او شوخی هم دغه قسمه شاعری کی شعریت او تخیل په غټه پیمانه وی او دغه څیز د سارا په شعری مجموعه «د ماښامونو ډیوه» کی هم ښه پرمیانه شته د تخیل او شعریت نه ډکه شاعری عموماً په صوری او تکنیکی لحاظ څه خو کمزوری هم لری خو دا قسمه تکنیکی او صوری لوازمات عموماً غزل د پاره لازمی گڼلی شی او سارا د نظم شاعره ده پابند، ازاد، مصری او د ډاکتر زیار صاحب په اصطلاح سپین شعرونه یی هم لیکلی دی دا ازاد او مصری نظم د رائج کیدلو په وخت ددی شدید مخالفت هم شوی وؤ چی پښتو کی ددی ځای نیول مشکل وی خو د وخت تیریدلو سره چی په شاعری کی چی رنگ رنگ تجربی او اضافی وشي نو دغه

قسمه نظمونو ته پښتو هم غاړه کيښوده او دا دی نن پکی د سارا غوندي پښتنی زنانه هم اضافې کوي د خوند خبره داده چی زنانه شاعرانو کی اکثره ازاد نظم ته زیاته توجه کړی ده دا ازاد نظم که پښتانه مخالفت کوی او که موافقت خو رښتیا خبره داده چی د زمانی د بدلیدونکو حالاتو او په نړیوال ادب کې د فنی او فکري جدتو نو تر مخه دا یو غټ ضرورت وو چی پښتو کی دې هم ازاد نظم رائج شي. دغو منشوری شاعری افغانستان کی ادبی ټوټی او پېښور کی ادب لطیف هم وټلی شوی دې افغانستان کی مرحوم عبدالحی حبیبی او مرحوم گل باچا الفت د اقسامه ټوټی لیکلی دی او پېښور کې مرحوم راحت زاخيلي مرحوم دوست محمد کامل او مرحوم حمزه بابا دا قسمه ادب لطیف تخلیق کړی دی او په ژوند کی د افغانستان داکتر زیار او محمد دین ژواک او پېښور کی د همیش خلیل ځینو لیکونو نه علاوه د هغه په افسانو هم دا مینه ماتیری.

دا سلسله اوس چی تر محترمی سارا بی بی راورسیده ځینی تجربی هم پکی وشوی په کومو چی د سارا بی بی نظر دی او د هغی په مناظرو کی بی خپلی ادبی یا هنری ټوټی تخلیق کړی دی په دغو ټوټو کی بی خوند هم شته او فکر هم او د ادب لطیف پښاسته نمونی دی.

لکه دا دي سارا د ادب لطيف يوه نمونه

خومره مؤدبانده به می (تانه) ویل چی (تاسو) ستاسو جمله به
می په هره خبره کی په ادب سره ویله چی تاسو خومره سڼه انسان
یاست خو په زړه کی به می ویل چی (ته) خومره راته گران یی.

او دایی هم د نظم نمونه

هر څه کیدای شی خو

هیڅکله داسی نشی کیدای

چی زه به ستایم

او ته به د بل

دا خیال دی

دا محال دی

د حقیقت نه لری

یو مجال دې

څکه چی مینه د عبادت نه کمه نده

او عبادت دروغ نشی کیدای =

سارا بیابانی د پښتو شعر په میدان کې یو نوی نوم دی خو د هغی د کلام د کتونو نه پس په وپوښی نظر کې بنده دا محسوسه کړی چی هغی یو بشپړ علمی او ادبی پس منظر لری او د هغی هغی شعری ذوق یو سپیثلی ذوق دی او د یو پاریدلی احساس میرمنه ده دا حیگونه د معیاری شاعری د پاره بنیادی موادو د لټون بنیادونه په گټه کوی پاتی شوه د شعر د جوړښت د هئیت او لباسی ښائست، نو هغه د وخت تیریدو او تجربی سره په خپله ځان برابر وی او پر مخ تگ کوی خو ولی دا به هم مناسبه وی چی خپلی شاعری ته د هغی دفن د خوږو سره د ځینو وړو وړو خامو ښودنه هم وکړی شی سارا د فکری او موضوعاتو په توگه د موجوده دور شاعره ده خو د بیان اندازه یی او د وینا (لیک) طرز په طرز یی د فولکوروی (اولسی) شاعری اثرات څرگند دی. چی هغه په ازادو نظمونو کی خوشه معنی نه لری ولی په غزل یا په پابندو نظمونو کی د هغو پابندی لازمی شی دی او زه د سارا بی بی پام دی ته په خصوصی ډول راگرځول غورځام په مجموعی توگه د سارا شاعری د فکر او د تخیل په ډگر کې دیره ښکلی او معنی خیزه شاعری ده د نوی وخت شعور سره سره د یو خاص قسم جدت او تازگی لری او د تولونه غټ صفت یی د الفاظو سادگی او د بیان بیساختگی ده او په داسی حال کې چی زمونږ په ادب کی د زنانه و برخه لاتراوسه ډیره کمه ده د سارا غوندی د بیدار ذهن لرونکو شریکوالی دم غنیمت دی. او

زمونږه د ادب په روښانه مستقبل باندې کواهی کې زما باور دی چې
سارا که خپل شاعرانه صلاحیتونه په کار راوستل او د ادب مطالعه
یې جاري وساتله نو د پښتو شاعری باغ باړی ته به سدا بهار گلونو
پیرزوننی ورکړی.

سارا چې د پښتنو د روایاتو یوه پابنده پښتنه پاتی شوی ده او
د ا خپل دستور د خپل تصور نه مقدم بولی او پښتنی حیاور باندې
غالبه ده ځکه له پښتو دستور نه پخپل شعر کې داسې گیله کوی.
تصور راته تصویر شو په لیمو کې

خپی می بندې د پښتو په زنجیرو کې
چې بنگری د سارا شرنګ کړی جتکه و خوری

چې مات نشی په دستور د پښتنو کې
داسې معلومیری چې سارا په سپین زړه سپینی خبری کوی او
قاطع خواب ورکوی او خپل غرور د پښتو ساتلو سره تړلی بولی
لکه چې وایی:

که سل ځله زړه بڼه کړم چې ساقی نه د اجام واخلم،
خو پښتو کنی یو پیاله ده جام نسکور دی پکی
په رستیا چې پښتنو میرمنو سره د حیا ساتنه د پښتو ساتنه ده
او د دستور ساتنه د دوی دلورو برونو د غرور ساتنه ده لکه چې د
سارا د دغه شعر نه څرگندیزی چې په کومه اندازه د پښتنی میرمنی

سره د خپلی حیا سوچ وی چی حتی د قلم په ژبه یی د شعر په

الفاضو کی بیانوی لکه چی وائی:

هم په کتو هم ته کتو کی مرمه

لکه ډیوه په اډیرو کی مرمه

ماته ستا مینه کی حیا رقیب شوه

حککه دستور د پښتنو کی مرمه

او دائی هم د آدابی ټوټی بله نمونه

کله چی می هغه ستاسره آشنا کړ پوهیری؟

هغه حُما مینه وه

حُما د ټول عمر سرمایه

حُما ارزو

حُما اراده

حُما ژوند او حُما د ژوند کولو وسیله خو کله چی تا د خپل یوه

گری هوس د پاره له مانه پردی کړی

د ټول عمر له پاره راته پردی ښکاری

ته په نورو هوسونو کی ډوبه یی خو

زه د حسادت په اور کی د تل دپاره په هر چا بی اعتماد پاتی

دسارا په ادب لطيف يا ادبي قوتى كې د ادب ډيرى ملغرى
شته چې په پخپل يو سوچه شاعرانه تخيل يې اميل تړى
جوړ كړى دى.

او داتى هم د شعر يوه نمونه چې د مولانا رومى يا بلخى يو شعر
يې پخپل روان قلم ژباړه كړى ده.
مولانا وائى:

بې همه گان به سر شوى
بيتو به سر نى شوى

سارا وائى:

بيله هر چا په سر رسئ

بيتا په سر نه رسئ

ته خوږه دلبر تى حُما

حُان او خيگر تى حُما

نورالبصر تى حُما

شمس او قمر تى حُما

بيله هر چا په سر رسئ

بيتا په سر نه رسئ

په پاى كې د سارا د لاکاميابى په هيله

داکتر محمد اعظم اعظم پيسور پوهنتون

ستار په آواز راغي نغمو سره مستانه
 زاهد په نڅا راغي ساقې ته ئي ويل جانانه
 چي کړنگ يي د پيالو شو ساقې په نخيدو شو
 هر کنج د عبادت نه مست راغي شو ديوانه
 څوک د ووب په عبادت کي څوک لار د حقيقت کي
 څوک غرق په تصوف کي څوک زلفو کي زولانه
 يو مست په تماشي و بل مست په ميخاني و
 څوک بنگلي لکه شمع څوک پروند لکه پروانه
 صوفي په طريقت کي مست بنگاري په حيرت کي
 آسمان په ژړا سر شو هم ځمکه شوه لريزانه
 هر پاڼه کي حکمت شو هر جام کي شريعت شو
 چي پوه په حقيقت شو نادانه شو نادانه
 يو ويل چي دا جنت دي بل وي چي محبت دي
 بنگاره چي حقيقت شو افسانه شو افسانه
 چا لاس کي وو جامونه چا خوله کي آزانونه
 دا جاته شوه روښانه چي څوک شوله يكدانه
 څوک غرق په عبادت کي څوک غرق په محبت کي
 څوک خاندي په وصلت کي څوک تپتي له خندانه
 يو نوم يي دليلا کي بل نوم يي د شيدا کي
 نوم لارود مجنون شو قيس ورك شو له خپل حانه
 سوزونه او سازونه معشوق و مکيزونه
 عاشق و نيازونه بنگلا مينه يي شانه

يو حای کې عارفان و بل حای کی عاشقان و
 تسبوح سره پیر راغلی مرید پروت په خمخانه
 محمود په پاچایی کې ایاز په غلامی کې
 بهلول په ملنگی کې بیکانه شو بیکانه
 حافظ لار خرابات ته سعدی لار مناجات ته
 دا دواړه مقامات ته جانانه شوه جانانه
 هم شمس او قمر دواړه په مینه شوه ترغاره
 مدهوشه سره واره دیوانه شو دیوانه
 راغلی له کعبی و د خکلو په وعدې و
 یو عشق ته په سجدی و وستانه شو مستانه
 ساقی لاس کې جامونه سر گرم و و بزمونه
 ټول ستوری په رقص راغلل سپورمی شنه له خندانه
 یو شمس شولو دیوانه بل بلخ کی شو مستانه
 دا دواړه شوه افسانه پیمانہ په پیمانہ
 یو خواجه عبدالله و تل سوال کې له الله و
 منطق کې پی همتا و دردانه شو دردانه
 تلاش تلاش د ژوند و په ژوند کی د عشق خوند و
 طبیعت کې پی هر رنگ و بیحانه شو له حانه
 چی ستوری شوه راسکته آسمان شو ملامته
 پرده پی په مخ راغله چی سره شوه له حیانه
 خوک تللی و کعبی ته خوک تللی میخانی ته
 «سارا» ستا ارادی ته حیرانه شوه حیرانه

گل دی بهتر له حان بهتر نه لری
د لاس آرا غیر له ساغر نه لری
بعضی وخت وینم خوشالي د درياب
چی همیش دا صدف گوهر نه لری
په گلستان کی غنیمت گنه وخت
بلی هفتی ته گل ثمر نه لری
د عاشق خواست گوره دمینی لارکې
بيله ژرانه بل هنر نه لری
که د معشوق په گور ټوک سر درون کړی
عجایب لار ده مگر سر نه لری
که ټوک همدرس د محبت د درس شي
نایاب د عشق علم دفتر نه لری
په میخانه کې چی ټوک می خوري همیش
سبکلا د مخ بی هیڅ زیورنه لری
شیخه راپاڅه میخانه لوری څه
هسی شراب گوره کوثر نه لری
هسی لعل گوره په زرین جام کې دی
که بی بیخی چاته هیڅ زرنه لری
ساقی شراب ته بی خماره راکړه
هغه چی ماته درد د سر نه لری

د خدای په نوم چی تن می هسی بت دی
چی بت خانه کې یی آزر نه لري

د زړه له کومی د سلطان بنده یم
په ما نظر که د چاکر نه لري

که د «سارا» شعر ته غلط وایی څوک
هغه هم مینه په گوهر نه لري

ما ويل زره مي دي ورکړي   ده ويل اور کي دي سيزلې
 ما ويل څه وکړم عاشق شوم   ده ويل ځان دي کړولې
 ما ويل پوه نه شوم ناپوه وم   ده ويل ژوند دي پلورلې
 ما ويل اوس پسي ژپېزم   ويل ابدأ ژپېدلې
 ما ويل اوس مي څوروي تل   ويل خوبانو رواج کړي
 ما ويل کاشکي مرک يو دم واي   ده ويل ورو ورو دي منلې
 ما ويل نور په نفس راغلم   ويل راځي نه يي راغلي
 ما ويل څوک مي چاره گر دي   ده ويل مرگ خو تپتيدلې
 ما ويل چيرته به يي مونده کړم   ويل بيابان کي مجنون وړي
 ما ويل زه «سارا» خو مرمه
 ده ويل بند دي دي ترلې

چی زما په کور کی ستا قدم ولگید
په زخمی زړه کې اغزی سم ولگید
په دی مانا چی ژوند بدل شو زما
په ډیر غمو د مینې غم ولگید
دا ډیر دردونه یی په شا وړول
چی خوږه آواز می د همدم ولگید
لکه چی ما سره یی رنحونه نیم کرل
هسی می سوچ کې دا صنم ولگید
«سارا» چی مینه دی دوکه نکړي نن
پس له کلو نه دي چی دم ولگید

سترگی تاته نه گوري کتی نه شي
ستا مینه حیا شوه غریدی نه شي
شا او خوا پیره د رقیبانو ده
شونډې وچی شوي مسیدی نه شي
حله می رابولي خپلی غیزی ته
شرم د پښتو دی چی درتلاي نه شي
ستا غوسه په مینه قیلومه زه
دا خو زما په مینه کی کمی نه شي
بنده چی هوسی شي په دامونو کی
داد مینی هود دی تښتیدی نه شي
تاته کبرچنه «سارا» ښکاري نن
ستا د عشق طوفان ته تمیدی نه شي

لويه خبر ده وږه خو نه ده
 تا ته ساده ښکاري ساده خو نه ده
 آشنا مې ولی ما نېرښن دي رانه
 وايه چې کړي يې گيله خو نه ده
 ساقی ته ولی وچ ولاړی راته
 دسترگو اوښکې دي پياله خو نه ده
 د نیمخوا مینې کورگی دي پکی
 بيلتونه مه راخه ديره خونه ده
 چی د هر کور بله ډيوه مړه کوي
 وايه صبا دي اندېښنه خو نه ده
 ماسره ستا د بلی ورځی غم دي
 تاته پلمه ښکاري پلمه خو نه ده
 د زرگی کور کې مې يو گل ښکاري
 نامرده ميشکوه باغچه خو نه ده
 «سارا» په ډاگه درته وايي واوره
 د مینې کار دی څه لانجه خو نه ده

۱۳۶۹/۱۰/۳

تصور راته تصوير شو په ليمو کي
خپي مي بندي د پښتو په زنجيرو کي
عقل هوش مي دادستور دي رانه وړي
که يي هر خومره خوندي کړم په بنو کي
هر ساعت چي د فلک ظالم له لاسه
د شفق بي رحمي وينمه پيالو کي
دا سرخي يي د شفق دوينو رنگ دي
کني زيب کا چي داوي په انگو کي
د ساقی لاس ته ناخاپه سترگي واوري
را په ياد شي ستا بيلتون په زولنو کي
چي بنکري د «سارا» شرنک کړي جتکه و خوري
چي مات نشي په دستور د پښتنو کي

بيله هر چا په سر رسي

بيتا په سر نه رسي

شپه يم چي لرنه رسي بيتا په سر نه رسي

ته خوږه دلبري حما حمان او حكر يي حما

نور البصري حما شمس او قمر يي حما

بيله هر چا په سر رسي

بيتا په سر نه رسي

* * *

ته حما خواب و خوري ته حما راحت بستر يي

ته حما وپس سحر يي حما سر تاج سرور يي

بيله هر چا په سر رسي

بيتا په سر نه رسي

* * *

باغ حرم مي ته يي زړه ته بيغم مي ته يي

داغ ته مرحم مي ته يي محبوب صنم مي ته يي

بيله هر چا په سر رسي

بيتا په سر نه رسي

* * *

که نه يي غم لرم يو لوی ماتم لرم

سترگو کی نم لرم دروغ چی صنم لرم

بيله هر چا په سر رسي

بيتا په سر نه رسي

* * *

حُما جنت ته یی حُما محبت ته یی
حُما کرامت ته یی حُما همت ته یی
بیله هر چا په سر رسي
بیتا په سر نه رسي
* * *

دم او قدم می ته یی د خیال همدم می ته یی
بنادي او غم می ته یی خوله کې هر دم می ته یی
بیله هر چا په سر رسي
بیتا په سر نه رسي
* * *

سترگو ته نور شوی ته زړه ته سُور شوی ته
روح په مُور شوی ته حُان ته ضرور شوی ته
بیله هر چا په سر رسي
بیتا په سر نه رسي
* * *

حُما شباب شولی د عشق کتاب شولی
جهان ته تاب شولی ماته عتاب شولی
بیله هر چا په سر رسي
بیتا په سر نه رسي
* * *

تہ د ظلمت نینہ یی د عدالت نینہ یی
تہ د غفلت نینہ یی د عبادت نینہ یی
بیلہ ہرچا پہ سر رسی
بیتا پہ سر نہ رسی
* * *

حما ہر خہ یی تہ ہم بد ہم بنہ یی تہ
اختیار کی نہ یی تہ حما پہ خہ یی تہ
بیلہ رچا پہ سر رسی
بیتا پہ سر نہ رسی
* * *

حما ثمرتہ یی آب کوثر تہ یی
ژوند تہ می زر تہ یی کور تہ می لمر تہ یی
بیلہ ہرچا پہ سر رسی
بیتا پہ سر نہ رسی
* * *

وصل تہ باغ تہ یی ہجران کی داغ تہ یی
روح تہ فراغ تہ یی فکر او ددماغ تہ یی
بیلہ ہرچا پہ سر رسی
بیتا پہ سر نہ رسی
* * *

شمس شہ رنیا غوارم خیلہ دنیا غوارم
تا غوارم تا غوارم تاتہ «سارا» غوارم
بیلہ ہرچا پہ سر رسی
بیتا پہ سر نہ رسی
* * *

په کومو سترگو چی تا ماته کتل
ما به هغو سترگو کی تاته کتل
ولی د زره په حال واقف نه شوی
پیوند د سترگو و تا چاته کتل
ما د رقیب له ویری حان غولا وه
تاولی هو حما یاناته کتل
دلته رموز و ته غصه شوی ولی؟
په رمازه کې تا سلاته کتل
زه نه پوهیرم که ته څیر پوهیری
منم چی ډوب وی ما حیاته کتل
پښتنی سترگی می وی حکه تپتی
ما معاشری ته تا «سارا» ته کتل

۱۱/۱۲/۱۹۹۳

مینه د یار می شوه غم غم غم
رقیب می وژنی هر دم دم دم
بیله تا یاره خپل حان شه کوم
حان لاتہ پرېزده جهان شه کوم

بی له تا ژوند شو ماتم تم تم
ستا په مینه کی لیونیه ومه زه
اور د محبت کی سپیلنی ومه زه
سترگونه می اوسنکی حی نم نم نم
اوسنکی می بهیزي بهیزي تل
زړه چی می کرېزی کرېزی تل
عمر د سارا شولو کم کم کم
رقیب می وژنی هر دم دم دم

ستا په وصال کې چې هجران وینمه
لکه سپرلي کی چې خزان وینمه
هسی ښکارېزی چې جهان خفه دی
چې می خفه د زره آرمان وینمه
یو سپیلنې رانه جوړ شوی اورکې
چې دی د مینی ډیرگلان وینمه
زه سرگردانه پخپل گل پسی یم
تاته چې گورم خپل جانان وینمه
له مانه ورك دی چیرته یی ولتوم
هر خواته گورمه زندان وینمه
زما مذهب کې خو یوه مینه ده
که داسی نوی ډیر شیان وینمه
سارا په دی آزمون بری اخلمه
زه خپل مجنون په بیابان وینمه

سترگو ته دی ووايه چی ماته کتل مه کوه
دی لوپو ژوروکې منزل ته تکل مه کوه
دا چی خندول یی گران ژړل ورته آسانه دي
سوچ ته یی خزانه په سپرلي کې راتلل مه کوه
نه به شي حُما ستا دنيا بيله حُما بيله ده
ما سره بی وخته په هر لارکې منزل مه کوه
دردپکی نثا کوي په سوز اوسازکی ژوند حُما
مه خوره چورلکونه ته غورځنک په یو پل مه کوه
زه په یو نازک تار د خپل ذهن تړل شوی يم
ستړی به شی پرېزده پرې گران دی تړل مه کوه
زه په ډیر وروکي لفظ څلور تېکو ژوندون کوم
لور نظر دی خپل که د سارا پپی وژل مه کوه
ستا نه یانې

هغه چی ته به راشی زه به نه یم
که یم خو هسی، د کاته به نه یم

یا به پنده له دی جهانده یم
یا به لویدلی لمرخاته به نه یم

دغه چی اوس دی انتظار باسمه
داسی به ته یی او دا زه به نه یم

له حان سره به کله کله وایی
کاشکی چی ته وای همدا ته به نه یم

هسی «سارا» سره هجران انتظار
دواړه یوشوی نو خسته به نه یم؟

کرخَم میخانوَ کِی خرابو کِی د رندانو
اوس یم ترل شوی په زنجیر د میخوارانو
نور می د شیخی له زاهدی نه په توبوتوبه
ورکه یی کره لار لارو په لار د کمرهانو
باسم انتظار که ساقی راکی جام د میو
وبه یی خسَم په سرو لبو په خیال کی د چشمانو
خومره به ژریرم په هجران کی نه پوهیرم
کله به د وصل غره په ماوشی یارانو

ستا د عشق په نوم چه حقیقت کی لیونی شومه
خیر سارا امید کره په احمد د مینانو

کاشکی ما نه وای لیدلای
غره می نه وای اوریدلای
ورنه . لری لری تللای
چه له ده نه ورکیدلای
پته مینه می ساتلای
هیچا هیچا نه لیدلای
زړه می تور شولو له مینی
چی له مینی تستیدلای
یوه زه وای یو جونگره
چی ستا غم می نه لیدلای
نه دی غم وای نه دی درد وای
نه هجران چی خوریدلای
کاشکی لری وای له غمه
نه بیلتون کې کپیدلای
د جوانی عمر خزان شو
«سارا» ژوند دی دهجران شو

ما د عمرونو حقيقت واخيست
 تا رانه لاس په دی ساعت واخيست
 ما ويل چی څومره به اوږده شی مينه
 څومره دی ژر رانه رخصت واخيست
 په بزدلی دي راته زړه پريښوده
 په ناکامی دی فراغت واخيست
 څومره دی ډيري واسطی کړی پيدا
 زه چی راضي شوم تا مهلت واخيست
 يو تجربه می بله زیاته شوله
 چی ورو قدم کې دی سرعت واخيست
 پیام ته استاد ځما د وفا شوی ثابت
 ځکه قلم نه می فرصت واخيست
 که می سوزونه په سازو شوه بدل
 خو ستاله مینی می عبرت واخيست
 زړه خو می نشته بیا بی چاته ورکم
 نن می بی زړه ځانته نهضت واخيست
 یوسف به خلاص دمجبوری له ژوند شي
 که له عزیز نه یی عداوت واخيست
 اوس خود مصر په کوڅو کی غره دی
 چی زليخا عشق کی تهمت واخيست
 نه به پشایسته یوسف نه عشق شي پيدا
 خو ما «سارا» تری صداقت واخيست

۲۶/۱۲/۹۵

غم د جانان می په گیلو کله حی
د هجر داغ می په سلگو کله حی

ساقی ته راوړه لږه شراب د مینی
د بیلخانه درد په نیشو کله حی

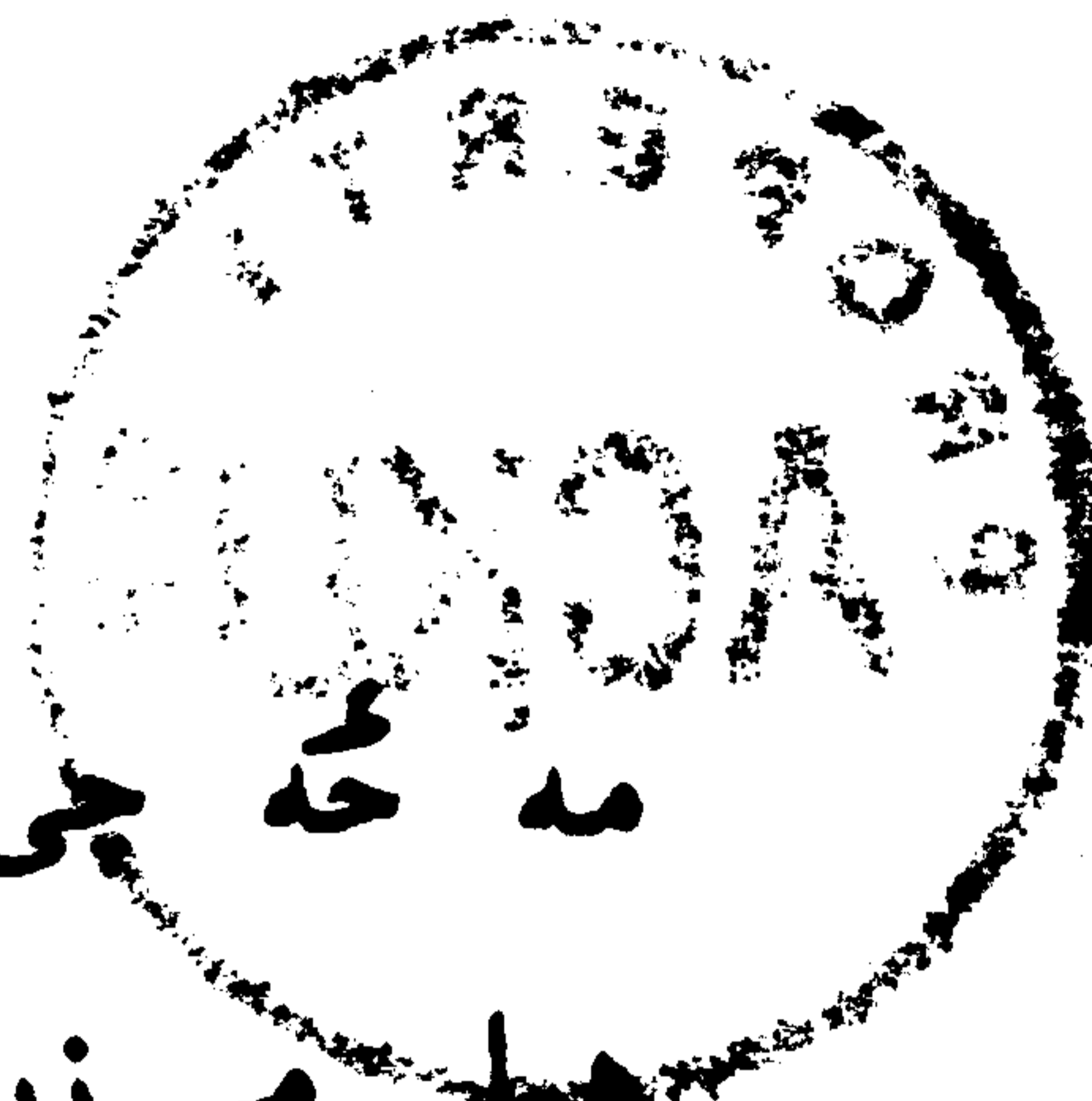
په میکده کې که سر نباسم
خان غولول په میکدو کله حی

د سترگو جام می ستا یادپړی گله
هغه نشه می په خوبو کله حی

هسی درد زه چی بی درمانه لرم
په دا داروو او دمو کله حی

که د سارا روح ته راحت غواړی خوځ
د «سارا» روح بی له لیدو کله حی

۱۶/۶/۱۳۶۶

تم شه چي تا سره لويپزمه
پوره کيدو ته يي هوسپزمه
خزان ته يي مه پريزده مه کيزمه
خيال کي هجران سره کلپزمه
اوس په دنيا پکي سوزپزمه
روح مي له تن جي روانپزمه
چي بيله تا به زه اوسپزمه

مه حه چي تا پسي ژپپزمه
هيلي مي زره ته سلسلي جوړوي
د ميني گل په مسيدو پنکاري
ته چي لماحي زه بيتا حه وکم
پدي خو پوشه جدابي دوزخ دي
تا چي حما له کلي کله وکړه
پدي وران کلي کي به ټوک واوسه

تا سره روح حما له تنه جي نن
که لارشي زه سارا ورکيزمه

۱/۳/۱۳۶۲

کاشکی لیونی وای چی دنیا نه بی پروا وای
گرخیدی په غروکې یو موجوده د صحرا وای

نه می کور او کلی پیژندلی نه د خلکو وای
نه می وچ لامده لیدی په سترگو نابینا وای

نه د چا په غم کی وای نه عجا غم د چا زړه کې
نه د چا قفس کې اوسیدلې نه رها وای

یا خو چی دیوه د ماپامونو د شاعر وای زه
یا د ماپام سترگه په آسمان کې یا صبا وای

ژوندکی می اختیار وای لکه بوتی په صحرا کې شین
هر څه چی راتلل په ما زغمل می د بیدیا وای

کاشکی لیونی وای چی انسان سره می غم نه وای
نه د بیلتانه ژړا نه هجر د «سارا» وای

ما ويل اي شمعي دا ولي هسي ژړاي
دي ويل نه گوري چي ورو ورو تته كيږم

ما ويل ولي دي خدا په رڼا پلوري
دي ويل صبر چي پتنگ ويلي كلايږم

ما ويل ولي بيا قاتله د خپل يار شوي
دي ويل مينه چي يوه شي محوه كيږم

ما ويل دا څنگه دنيا ده ستا د مينې
دي ويل زه خپلي دنيا ته رڼا كيږم

ما ويل ستا خپلي دنيا كې پتنگ شته دي
دي ويل هوزه هم هغه ته هوسپږم

ما ويل بيا به هلته څه ورسره وكړي
دي ويل ژوند مو سره يو دي خوشحالېږم

ما ويل دا څنگه فنا څنگه بقا ده
دي ويل زه هم په حيرت يم نه پوهيږم

ما ويل ماتم د نارام روح آرام راكړه
دي ويل زه هم د «سارا» ژوند ته ژړيږم

يو شمع می تصور کي ستا د ميني کړلو بل
 رڼا يی کائيناتو کی خوره شوه په يو حل
 په ستورو کی خوره شوه تماشا زما د ميني
 يو زه شوم وفا داره چی جهان راته کتل
 جونگره می د سين په غاړه جوړه کړه څنگله کي
 رڼا کي د سپورمی می ښکلي مخ ليد لکه گل
 غذا می وه ستا مينه او اوږه می خپلی اوسنکی
 عجيبه فلسفه کي چورلیدم لکه بلبل
 دنيا می وه رنگينه په وسوزونو او سازونو
 يو ژوند وچی دسين څپوکی وروسته وړاندی تلل
 دا ته وی او که ژوند و راته خوږ چی ټول جهان شو
 خوازه ترخه می خوښ شوه هم ژړل هم می خندل
 زه تا پسی روانه مرگی ما پسي روان
 په دی مقابله کی زده کړه ما دغم زغمل
 د سين هره څپه راته د تير ژوند افسانه شوه
 وږمه ورپسی راغله ويل امید کړه په ازل
 نغمی وی د مرغانو عظمتونه وو دغرونو
 د ونو مقامونه په هر پاڼه یی لیکل
 تير شوي په دوی باندي خزانونه بهارونه
 سبق یی ماته راکړو سوز او سازکی پایدل

عجیبه فلسفه ده هسی نوم ئی دی ستا مینه
که څوک پکی اوسپړی که راځی او که تری تلل
که غم دی که پنادی ده یو تلاش د محبت دی
ژړا ده که خدا ده ورکول که راکول
دا بحر دی بهیږی زما او ستا د مینی کور دی
زه ژاړم درنه غواړم په دی غاړه یو محل
تا زما د ضد دپاره محل جوړ په افسانه کې
ستا مینی داسی یوړم چی ستا ^{شو} غیر تاج محل
آواز د سین د غرو په انعکاس کی راغی غوږته
چپه را باندي راغله او په مایی وخنډل
ویل تیردی که دیرش کاله دری دپاسه لاهوس کې
راپاڅه مازدیگر دی بلبل تا باندي ژړل

«سارا» په صحرا سره شوه خو منزل یی دی وړک کې
قدرت ته په حیرت شوه چی دا څنګه جوړول

چی تصور کي می دنیا جوړیدی
خومره به پته وای چی رښتیا جوړیدی
هره لمحہ می په تور تم د بیلتون
په انتظار که می صبا جوړیدی
حما تخلیق عجیب قانون جوړکړی
چی په ژړا کی یی خدا جوړیدی
ما به له خلکو نه تل پت ساتلی
که می په وسه کي همدا جوړیدی
لمر او سپوږمی به ستا حسرت خوړلو
د زړه په کور که می رڼا جوړیدی
د سیند څپو سره به تل خنډیدی
که په ځنگلو کي می پناه جوړیدی
ستورو به حما په لمن سر ایښودی
که می خالونه په سیما جوړیدی
چا به د چانه گيله نه کولی
که په رښتیا ژوند د «سارا» جوړیدی

په زرکی دی ده مینه که سور اور دی پکی
 چی سترگو ته دی گورمه یو شور دی پکی
 چی تا ته یی ثابتہ کرم نو سترگو ته می گوره
 ته، گوره چی د چا سنکلی انخور دی پکی
 په مینه راتہ گوره بانہ ونہ خمبوئ
 شي وران به چی زما د مینی کور دی پکی
 پوهیرم چی می بخت د غم سیلی په خپو یور
 خه وکرمه ناترس بیلتون یو زور دی پکی
 خبره د هر کس ناکس که ورم نه می خوشبیری
 نو خکه چی له مینی می زره تور دی پکی
 دا ستا مینه می خوبنه ده واللہ که ته پوهیری
 له تانه که یی غواړم خو پیغور دی پکی
 که سل خله زره بنه کم چی ساقی نه دا جام واخلم
 پښتو کی یو پیاله ده جام نسکور دی پکی
 ستا مینه لیونی ده او که زه یی لیونی کرم
 «سارا» ستا پاکه مینه هسی پور دی پکی

نن می ستا سترگو کی نشه ولیده
 خداپرو نشه می پښتنه ولیده
 چی تنکی مینی پکي کور جوړ کړی
 نن می ها کور کي میکده ولیده
 څومره خپه شوم چی پری پوه نشومه
 چی می ستا سترگو کی پیاله ولیده
 ما په تندی باندي خال تاته کیښود
 تا ویل چی ما پکي کعبه ولیده
 په زړه کی دار په سترگو گورمې درته
 ښه شوه چی خوله کي می توبه ولیده
 ساغر می راوړلو چی مات یی نه کړي
 «سارا» ستا سترگو کي بانه ولیده

ستا په یاد

چی پیدا شومه زنده شوم بیا اسیره د بنده شوم
لاس او خپی می دی تړلي په سرو سترگو می ژړلي

زړه گوگل کی کړیدلي

له غمازه ژړیدلي

ژبه گونگه شوه په خوله کې غوړه می کون شو په هرپله کې

یا کوچی د دامانو وای چی کړدی می په دشتو وای

یا شاهین د هسکو غرو وای

یا په غاړه د رودو وای

یا هوسه د دامانو وای یا طوطی د شنو باغو وای

یا زیره حوان د پښتنو وای یا وحشی دښو ځنگلو وای

پښتنه پیغله وای ناسته

تور پیکي می وای آراسته

پاک شپونکي سره می ژوند وای چی می هلته د ژوند خوند وای

چی حفستلی می په غره کی پاکه مینه می په زړه کی

دا بی سره می غره وای

در مو می راته پر وای

د ماښام په آذانو کې راروانه په ځنگلو کی

دانگ په لاس تن کی کوسې وای

پت په خوله کې گونگوسی وای

ورو ورو تلی د کږدی لورته   یا جونگری ته یا کورته
راختلی چی سپوږمی وای   د ماینام په گوله گی وای
چی له لری می په غوږ وای   د شپونکی د شپیلی غږ وای
پوه به نه شی په بل خوند   څومره خوند کړی آزاد ژوند

څومره خوند پخپل زړه ژوند کړی
د «سارا» ژوند به څه خوند کړی

ستا د یادونو سره لویي کوم
د غم خیالونو سره لویي کوم

کله چی وران مگور د آشنا وینمه
هاسات غمونو سره لویي کوم

زړه چی را تنک شی تھی وسپرمه
د پرهرونو سره لویي کوم

کله ستا مینه خندوی می خیال کی
کله وختونو سره لویي کوم

وختونه ٹھرنکه په بیرہ تیر شول
چی د سوچونو سره لویي کوم

چی زنگوی می د بیلتون غیژه کی
ستا د قالونو سره لویي کوم

دغه دردونه له «سارا» نه نه حی
چی له دردونو سره لویي کوم

هغه چي زه يي هر زمان وخورم

چاته به وايم چي جانان وخورم

له خواني مخکي چا زړتوب ليدلي

مخکي له وصله دي هجران وخورم

خلك دي ډير دي دجنت په تمه

زه دي دوزخ په دي جهان وخورم

زه دي گلونه د سپرلي څه كوم

چي په سپرلي کي دي خزان وخورم

ستا د خزان خبر سپرلي کي راغي

ستا د ليدو تړي ارمان وخورم

زه دي ديدن په تمه تمه ناسته

په انتظار کي دي زمان وخورم

هغه سات رانغي چي ته به راشي

«سارا» اميد کي زړه نادان وخورم

هم په کتو هم نه کتو کې مرمه

لکه ډيوه په اډيرو کې مرمه

ماته ستا مينه کې حيا رقيب شوه

حکه دستور د پښتنو کې مرمه

په پسرلي کې می خزان لټوم

بيلتونه ستا په ناکردو کې مرمه

د ميني غږ، خويي په مينه اورم

چی ورتلی نه شم حسرتو کې مرمه

چی می د خيال په غيږ کې تنگه نيسي

د طوفانی ميني هچو کې مرمه

«سارا» له لری نه ستا مينه سوزي

حکه نژدي خو په نشو کې مرمه

چی پیدا په دی دنیا شوم	له ازله می دا برخه
د پاپل اول قدم کې	په دویم قدم ستا لور ته
په دریم قدم د عشق کې	څلورم قدم می دا و
په پنځم قدم له هر چا	په شپږم قدم د وصل
چی په اووم قدم داخل شوم	په اتم قدم می سترگی
په نهم قدم بی هوشه	په لسم قدم آرمان کې
چی دلسو نه یو زیات شو	دوولسم کی چی داخل شوم
لوی دفتر می ځانته جوړ کې	پخپل خیال کې گړیدمه
څنکه درد سره آشنا شوم	چی دا ستا په مشغولا شوم
محبت سره یکتا شوم	د هر چا څخه سیوا شوم
په لټون کی د وفا شوم	د هجران نه په ژړا شوم
بیگانه په دی دنیا شوم	د یو شپې په تمنا شوم
د سبزو بدو نه جدا شوم	انتظار د دورغا شوم
او بی خوږه تر سبا شوم	دیو ستوری په ثنا شوم
د یوه نوم په وینا شوم	خپل هدف ته با وفا شوم
چی روانه په بیدیا شوم	چی له هر شی نه سیوا شوم

خال او خط کي يي زيبا شوم

نور له هر شي بي پروا شوم

په تقدير باندي عالي شوم

زما په مخ مخ په يکتا شوم

د دادرست جهان پادشاه شوم

د بي زړونو شاهنشاه شوم

هم بامهر هم با وفا شوم

چي په قول جهان رسوا شوم

په تعليم د عشق سينگار شوم

چي مي خوند د هجران وليد

چي دميني درس مي ولوست

چي د عشق خچيره راغله

په کچکول دقناعت کي

زه د خپل خيال په جونگره

د- زرگونو غم د پاسه

د خپل خيال په هوا لارم

ژوند مي قول شو مينه مينه

باوفا «تاته» «سارا» شوم

ستا په ياد

په قلمه څه دي زړه کې دي اوس وايه !
د جانان د مخ ډيوه راته ښه ستايه !
ته تسکين زما د قلم قلم زړکی شه
ښی خوږی خوږی خبری راته ښايه !
چی په ژمنه او وفا باندي ولاړ دی
د هغه آشنا په مينه راکه رايه !
هيڅ تاثير دا نصيحت د ناصح نه کړي
ځکه شيخ دزمانی شولو بد رايه

په قلمه ! ته همراز شوي تسل راکړه
«سارا» اوري ورته ووايه له ورايه !

تیر دی خه په زړه کې شول آشنا راته
درخ چی می په زړه کی شولو بیا راته

سترکی دی خواب راته ښکاره وایی
زما سترگو کې سوال ډیر شولو بیا راته

شین آسمان کی وریخ د باران نه ښکاری
دا خلې به نه اوری رښتیا راته

ډکه پیمانہ که بیا چه شوله
مات به شي ساغر په دي دنیا راته

عشق خوبهانه راته د مرگ ښکاری
وایی جهان خوشی کره «سارا» راته

سحرگه وه د شبنم اوبنکی باران وي
راتوی شوي د گلرخ په زرخدان وي

ما ويل شه دي اوریدلي چی ژپړزی
ده ويل هی افسوس عاشق یی خو نادان وي

په حیرت یم چی ما ولي تپوس وکړ
زما خواب کې چی بی صبره افسوس وکړ

پوه شوم زه چی «سارا» عمر دی پریاد کړ
چی عاشق دی په تپوس باندی ناشاد کړ

سترگی په زره کې انتظار لرم

لکه په گلو کې چې خار لرم

دومره الفت باندې دی څه وکمه

چې تصور ته دی تلوار لرم

چې دی لیدوته هوسیزم څومره

همره وصال ته پت اسرار لرم

پلوه ستورو نه په شپه کې ډک کم

سبا په وریخ آسمان بیمار لرم

مینی دی مانه زلیخا جوړه کړه

کچکول په لاس سترگی په لار لرم

کنعانی مینی دی بی واکه کړمه

اوس د یو آه سره انگار لرم

صبر به څنکه ته «سارا» ته ورکړی

زه پخپل مینی اعتبار لرم

ستا په یاد

چی تصور کی دی تصویر ته یو نظر شم آشنا
لکه قدم چی بی اختیاره زدم ابتر شم آشنا

څوک به دشمن شغلو ته وگوري په هسکو سترگو
بغیر له دی چی دی هم نوعه لکه لمر شم آشنا

تا کله هم په آئینه کې خپل جمال لیدلی ؟
چی ته سیلی شی راته خود به در په در شم آشنا

زما په سترگو کی ماسپام د غریبانو ستوری
ورک به شی ستا رڼا ده ویره څنکه درشم آشنا

مقام دی مه پیتوه لاس لږ د امداد را که
دومره می پوی کړه چی خبر په سر او بر شم آشنا

هر غم او درد جهان رنگین جمال رنگین وینمه
څومره ښکلا دطبیعت ده که خبر شم آشنا

لږ شان می پوی کړه چی عذاب د تنهایی وزغمم
دوزخ به ښه وی که وصال سره دی در شم آشنا

په دی کم زوري انسان نور لاشه ستم کوی ته
«سارا» لږ پرېزده چی پردی نه در بهر شم آشنا

خوار شی رقیبه تھے دی سہ جوڑہ کرہ
 پہ نوم د اجر دی بانہ جوڑہ کرہ
 ستا خو هدف د خپل ذاتی گتھی و
 پکی دی حُما نوم پستنه جوڑہ کرہ
 دزرہ پہ کور کپ می یو کور د مینی
 تا د بیلتون پکی دیرہ جوڑہ کرہ
 تا د پستو د جہالت پہ نامہ
 ماتہ د عمر اندیشہ جوڑہ کرہ
 گلہ حیا گلہ یی دود او دستور
 سہ پہ شریکہ دی پلمہ جوڑہ کرہ
 رقیبہ وسوزی ایرہ ایرہ شی
 ماتہ دی قول عمر لانجہ جوڑہ کرہ
 وسوہ «سارا» د روایاتو پہ اور
 ماہنام بیلتون ترینہ دیوہ جوڑہ کرہ

د زړه فیصله داده چی گیلو ته به درختم
هجران یه خپلی فریادو ته به درختم
بغیر له رقیبا نومی پیره په لاره نشته
تکل د مینی هوډ دي چی کیسو ته به درختم
ایرو کی یو سپرغی یه لمبو کی نه خایریم
اوس جوړه که لبه شومه لمبو ته به درختم
کاروان د منزلونو شوم روانه یم په مخه
شوگیر بی خوږه کړي یم خوږو ته به درختم
پوهیږم رسیدو ته می د مینی لار اوږده ده
ستا مینه بدرگه شوه پسرلو ته به درختم
«سارا» دوخت قاضي چی په تازې نه دی خوږ کړی
گیله به له چانکړی خو میلوته به درختم

تاته خو په سترگو کې بل چا غمونه ایښي دي
ماته خو همتا په زړه کې سخت داغونه ایښي دي
اوس خویم حیرانه ستا علاج که خپل علاج وکړم
ماته خو علاج کې خپل آشنا دامونه ایښي دي
ماته خو دا مینه په آغاز او ختمیدو شوله
ځکه چې پښتو دا ناروا دودونه ایښي دي
اوس تری اووښتی نشم که واورم لیونو سره
هسی خوی ماته د ژوندون دردونه ایښي دي
پرېرده چې باغي می دغه مینه ترقیامته شي
ځکه بی انصافو ورته دا قیدونه ایښي دي
هر کړی می خولی ته یوه آه بله لمبه گرځی
دی بله لمبه کې یی عجیب سازونه ایښي دي
څومره بندیزونه د آشنا مینه کې وینمه
دا آغاز «سارا» انجام کې څه سوچونه ایښي دی

سترگو می رنگ واخست دتورو شیونه
ستا د وصلت د انتظار لمحونه
تا د صبا په امید قتل کرمه
لکه شبنم شاختم د گل خوش بونه
لکه تور داغ د غاټول زړه کې ښکاري
دا غلی زړه ژاړی دا ستا د تلونه
د خزان رنگ زړه گونه کې ښکاري
دا وچی پانی د بیلتون راتلونه
پریشانی زلفی د ماښام نښه ده
د ډیوی اوسپکه ده د لمر لویدونه
د «سارا» زړه د ماښامونو ډیوی
تاته ژړی، شومه دم دردوونه

هسی غمونه راته ستا پاتی شول
چی می دا غونه د آشنا پاتی شول
زړه می نری نری خوږیزي یاره
چی آرمانونه راته بیا پاتی شول
چی تیر وختونه دی آشنا یادوم
د بیلتانه دردونه حُما پاتی شول
تیر پسرلی به بیا په خوب ووینی
دا امیدونه د دنیا پاتی شول
خومره دی غم خومره دی درد دی گله
چی دغه ټول راته «سارا» پاتی شول

نه چي په زړه کڼې دې څخه بيا ښکاري
 د قلم ژبه په وينا ښکاري
 څخه دې پټ کړي دې په ډاگه يې وايه
 گرځي ککوکی دې ژړا ښکاري
 دسترگو کسي مې ستا کور شو کله
 څخه دې سترگو ويل چي دا ښکاري
 اوس به بانه راته په څخه کوي ته
 چي دغه توله ستا ادا ښکاري
 دا سلسلی د ميني څخه څيړي
 په دا رمزونو کی خو ستا ښکاري
 خيال کی کيسي د ميني اورمه نن
 نه چي جفا راته وفا ښکاري
 بس دې بيلتون سره نور پريکړه وکړه
 نن په موسکا درته «سارا» ښکاري

چی له حیا پر ما خولی راځی
ته راته وایی چی ولی راځی؟
لکه شبنم چی په گلونو اوری
دا ستا له خوا پما وږمی راځی
حیرت می یوسی بل جهان ته گله
چی ستا د مینی ولولی راځی
چی د لاسو زنجیر چاپیر شي له ما
خولی ته بی واره می گیلی راځی
چی ستا د غیزی سمندر می یوسی
سارا ته هیلو کې لانجی راځی

بیا می دا ماشوم زږکی ژړېږی نن
ناز کوي میناز بین غواړي کږېږي نن

تش گوگل کی غورځي په تریکو دی
یار پسی سلگی وهي زورېږي نن

غواړي بی وفا آشنا چی تللی دی
هر خوا لالهناد پسی گرځیږی نن

ژاړی هوسیري آرمانی ښکاري
ډوب په سمندر کی معلومیږي نن

ویښه به وي پاتی تر سهاره نن
ډیوه دماښامونو می مړه کیږي نن

جوړ می ورته تال کړو د فکرونونه
زانگی دی «سارا چی پی زنگیږی نن

ستا په یاد

زليخا شومه د مصر په کوڅو کې
گيلی اورم د الزام په زولنو کې
د يوسف د محبت سره آشنا شوم
گرچم ورکه يم پخپلو او پردو کې
حه به وایم حقيقت چاته معلوم دی
نامعلومه شان منزل دی په مزلو کې
په الزام د عشق اخته شوم څه به وایم
ډوبه شوي يمه وینه په خوږو کې
نه يو لاره نه گودر راته معلوم دی
کله غرو کې په سوچو کله ځنگلو کې
ستا د مینې سوز او ساز راته محل شو
نور جهان شومه د مینې په خيالو کې
که ستا ډیره مجبوری وي خدای دی مل شه
د «سارا» ځای شو آخر ستا قدمو کې

خولی ته مې بیا چی نن گیلی راځي
ستا د غمونو سلسلې راځي
لکه وږمه د صبا یی چی آشنا
دا ستا له خوانه ولولی راځي
د بيلتانه ظالم له لاسه می زړه
وایی پښتو کې حوصلی راځي
دغه دستور مې زړه تنگ کړی گله
لکه ساه خيږي او خولی راځي
دومره حسوده ستا د مینى بڼه
که د رقيب پتا وږمې راځي
د «سارا» زړه یی قبلولی نه شي
که دي پر بل سترگي خوږی راځي

چی مې زړه راته تسل ستا په کتو شي
يو څو څاخکي مې له سترگو په وتوشي
چی پيالۍ راته لبريزه شي جام جام شي
هله پوه شمه رقيب ته يار په تلوشي
بيا لمن له ستورو ډکه کم ماښام کې
تصور مې په لټون کې ستا د پلو شي
چی مې هيلی د ماشوم په شانی تریي
ستا د غیږی په احساس ساه په ختو شي
د ساقی نه مې لاجام اخیستی نه وي
سور شفق داغ د «سارا» په انگو شي

په سپيڅلي لمن هسي تهمني شوم
اوس د شمعي په شان تته مهمني شوم
هر اوښکه مي رڼا د حقيقت شوه
هر لمحہ کي د ژوندون خوږه هستي شوم
مانه څله امتحان اخلي د ميني
ستا له پاره زه پښتو نشه مستي شوم
که دانه مني نو سترگوته مي گوره
چي تصوير ستا راسره که د پردي شوم
ما «سارا» تالا والا د نيا دولت کره
چي راگيره ستا د عشق په بي وسي شوم

۲۶/۱۲/۹۵

دا عجیبه ننداره ده نوم یی مینه افسانه ده
هر تیرشوی ورته یاد دی لکه سیند خٚبه خٚبه ده
* * *

په یو مخه لاروان دی پکی کرخه فلسفه ده
سرگردان به پکی گرخی لږ خدا پکی پلمه ده
* * *

په ژړا نه پوره کیږی خو سوزونو کی نغمه ده
جوړوونکی سوزوونکی هم په دا هم په دغه ده
* * *

د خدا ژړایو سر دی هم یی وسوزی آیره ده
کله یی مست اولاپروا کړی کله یی روند کړی پروانه ده
* * *

لیونیان یی ننداره کړی خه عجیبه زمانه ده

تل تقدیر باندی الزام کړی

د «سارا» دغه بانه ده

۲۹/۱۲/۹۵

گلابو نه سپرل کيږي د اغزيو په درشل کې
له جامونونه توييږي د بربينا په يوه ځل کې

ستوري ستوري را بهر شي د آسمان په شنه لمنه
حوصله چې ورسره شي لوی منزل وهی يو پل کې

هسی مست انسان روان شي د کاروان په لويه لاره
درته رابه وړی گلونه درته کيږدي په اوريل کې

بی خودي به کړي آغازه کله سوز شي کله ساز شي
د «سارا» دپاره ژوند شي ستا د ميني تاج محل کې

ستا د یادونو سلسلی راځي
په خولی د مینی ترانی راځي

چی د بیلتون سره دي شپي تیروم
ناڅاپه خولی ته می بنیری راځي

چی می د سرو سترگو تپوس وکړي څوک
ترور حالت کې څه پلمی راځي

ماته خو ستا د مینی غیر یادیري
غم ته بانه درد بهانی راځي

شپي می بی تا په میړتون شوی اشنا
«سارا» ورځ ورکه شوه اوس شپي راځي

ماتہ د مینی نہ شباب راکہ
پڑ دی پہ سترگو کپ شراب راکہ
چی دی بانہ پہ پیو ولگیزی
داسی سترگک باندى خواب راکہ
چی د رقیب خار نہ خان خلاص وگنم
پہ غلچکنی نظر حساب راکہ
چی پہ کتو کی دی نشہ وده شم
شوگیرو شپوتہ می عذاب راکہ
چی انتظار کپ می دی لار خارلہ
«سارا» تہ پڑ دیدن صواب راکہ

ساقی زه مست یم په چشمان دمیوو
حککه زه غواړم شي جهان دمیوو
ما د غمونو باده وخورله
حککه ستا عشق کړمه نادان دمیوو
گوره زما دغه جونگړه کې نن
دی راټول شوي مینان دمیوو
که یی شاهان په جام د زرو کې خوری
ماته د سترگو جام دی جام دمیوو
زه د تور بخت توری کوتی کې همیش
غواړم نشه په یو داستان دمیوو
حله «سارا» ته نصیحت کوی ته
خی په جانان پسی په شان دمیوو

چی باٺه راتہ پہ قہر شي انداز کي
پہ غزل می زلزله راشي پہ ساز کي

تزلزل راتہ د مینی پہ کور راشي
خپل محل وینمہ ستا د سترکو نازکي

پام چی وران می دا دمینی محل نکړي
د بڼو پہ زمبیدو یم اعتراض کي

ژوند او مرگ می ستا د سترگو رپ کي وینم
چی غصہ شی لای اور خوښ دی گداز کي

تہ چی اورشی زہ لمبہ لمبہ د مینی
«سارا» سوز و ساز انجام شي پہ آغاز کي

۱۷/۹/۹۳

زړه می غواړي لاره شم پرواز وکم

باد شمه وږمو غوندی آواز وکم

غاړه غړی گل سره په مینه شم

ورو ورو ترینه تاوشمه آغاز وکم

وریخ شمه باران د پسرلي شمه

بڼه هوا د پاهو منخ کې ساز وکم

ورو ورو روانیزم سمندر خواته

غږ د هر څپي سره پټ راز وکم

تیره شم ساحل نه غره ته راشمه

دغه ډیرو غرو سره څه ناز وکم

دی نه هم چاپیره گرده وگرځم

لاره شم «سارا» بیا بل آغاز وکم

لای غره:

ستا د سڼگار هوسی مه

تانه سپیلنی مه

مینی نه دی خارشمه

چی بنده ستا داموکې یم ----- خوښه پدی غرو کیم

دغه لویه دښته ستا

د عشق لویه فضا ده

لایتنهایی سڼگاری

ستا هجرته فنا ده

لاس په لاس کې راکه

ستا دمینی ترانو کې یم ----- خوښه پدی غرو کې یم

خو به دواړه خوښه

دی دنیا نه بل جهان ته

ورو ورو به رسیزو

له دی مینی خپل آرمان ته

لاس تر غاری راشه

زه «سارا» ستا په نشو کې یم

خوښه په دی غرو کی یم

په دښتو په دامانو کې   د طبیعت په منظرو کې
خما د خیال کېدی ولاړه   د سپرلي په نندارو کې
تور می بخت توره کېدی وه   لری شوی له ښادی وه
تسلیم شوی وه ازل ته   تمه داره دسیلی وه
چی به کله راروان شي   دغه باد به سرگردان شي
چی چپه د خیال کېدی شي   سترگی پتی له جهان شي

د «سارا» دغه خیالونه
همیشه پی خوری تیارنه

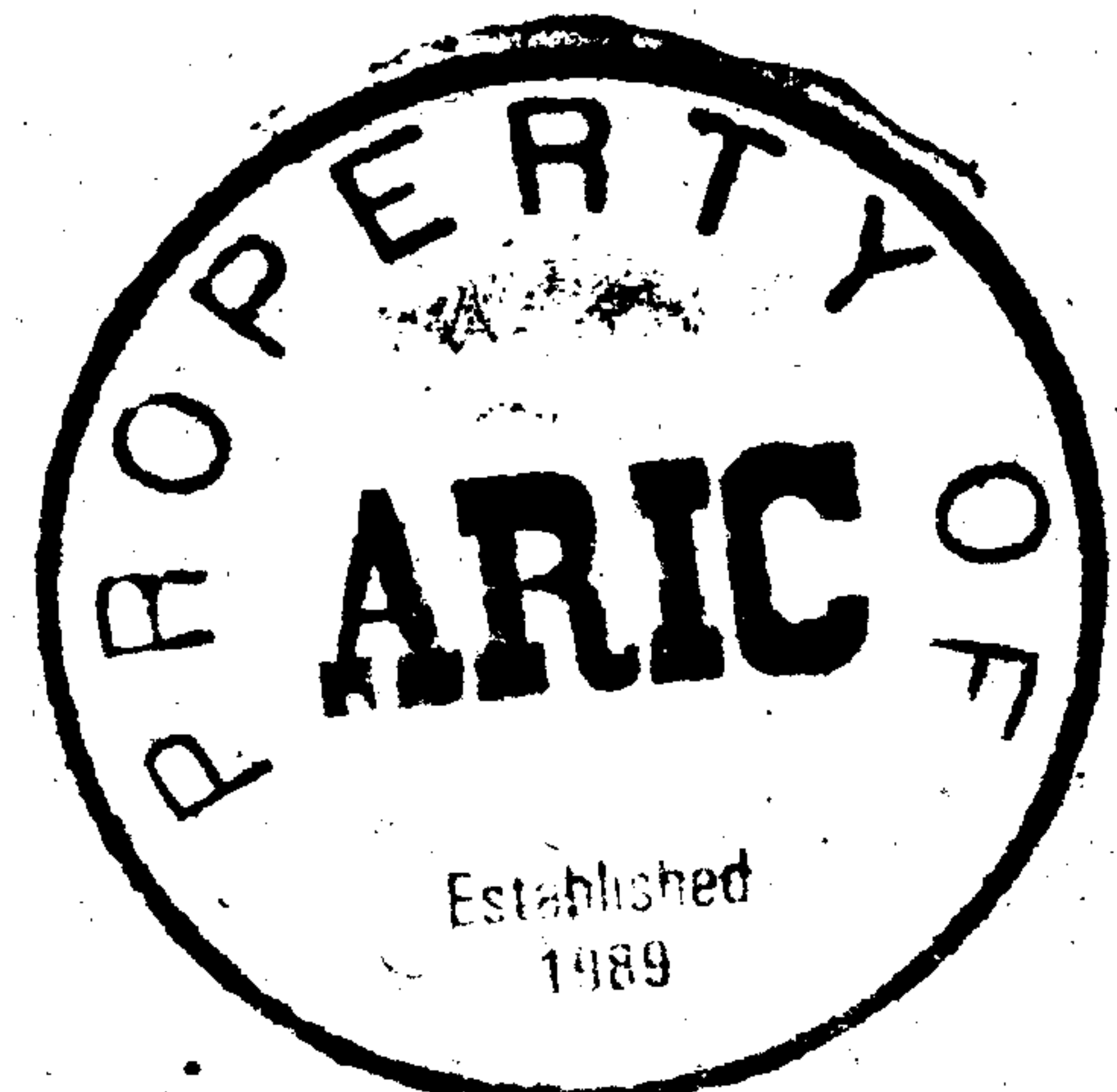

ٺٺه وليڪمه نه پوهيزمه زه
 د خپل قلم نه چي ويريزمه زه
 ٺٺه وليڪمه چي قلم وايي
 يا وليڪمه چي صنم وايي
 يا وليڪمه د زړگي دردونه
 ٺٺه يي خوندي ڪمه دايت رازونه
 قلم خو وايي چي خدا وليڪه
 زړگي مي وايي نه زړا وليڪه
 اوس د قلم د خولي خدا وليڪم
 ڪه د خپل زړه رضا زړا وليڪم
 ڪله د گلو منڇ ڪي گڏه شمه
 ڪله اغزو سره همدمه شمه
 ڪله بلبل وايي گلزار وليڪه
 ڪله ڏيوه وايي انگار وليڪه
 چي مي دا ڏوڻڪي په ٺٺو راشي
 هغه دم ماته سمندر جوڀشي
 حوصله وايي چه يو غر وليڪه
 ٺٺا د صبر پس منظر وليڪه
 تحمل وايي لويه لويه لمن
 ته د کوچيانو په صحرا ڪي گوره
 په لويه دڻته ڪي ڪڙدي وليڪه
 يا دم عصوم شپونڪي شپيلي وليڪه
 يا د سيرليو د نارو سره سم
 يا د پونڪي هياهو سره سم

يا مازيگر يايي ماڻام وليڪه
 يا د شيد و هغه ڊڪ جام وليڪه
 بيبي د ميني دنياگي ته راشه
 يا د جونگري پناگي ته راشه
 يايي بيلتون د تورو شپو وليڪه
 يايي وصال د زيارتو وليڪه
 يا د يو پاڪي پستني پيغلي چي
 په سپيحتوب کي تورپيڪي سپينوي
 راشه يو خدای او يو مين وليڪه
 يا د هجران خزان چمن وليڪه
 چي ڏيوه بله شي کڙدي شي رها
 يا د شفق په بي رحمي شي صبا
 بيا پت پتانه د ڄنگل وليڪه
 يا سترگي سيل کي د يو بل وليڪه
 دواڙو ته گوره چي خدا کوي
 ڄومره د يو بل نه حيا کوي
 ميني ته يي گوره يو مين وليڪه
 د يو بل غم کي يي غمجن وليڪه
 بيلتون که راغي بيا تباہ به شي
 د يو بل مينه کي تباہ به شي
 بيا نه ليدلي د «سارا» وليڪه
 نه لويديلي نه شيدا وليڪه

ورغلم زندان ته دیدنو نوبار تپلی و
 راغلمه خپل کورته امیدونو بار تپلی و
 داسی می ناره کپه ای ظالمه دادی څخه وکړل
 وامي ورید ځواب لاپرو وختونو بار تپلی و
 کیناستمه هسی د مجبور ژوندون په سوچ کې
 څکه چی عذرونو او سوالونو بار تپلی و
 هغه تیر وختونه او د هیلو ډک زپگی ځما
 ټولی نیمخوا شوي آرمانونو بار تپلی و
 پلاکی می په زړه باندي آرمان د یو دیدن شولو
 خیال کی می شپه تیره شوه خوبونو بار تپلی و
 اوسپکی می بنو کی د سکني ماسپام ډیوی شولی
 توری شپی «سارا» شاته غمونو بار تپلی و

یلچرخه ۲/۹/۶۵

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**